

ΟΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙ - LAS HEREDERAS

Σκηνοθεσία- Σενάριο: Μαρσέλο Μαρτινέσι
Ηθοποιοί: Άνα Μπρουν, Μαργκαρίτα Ιρούν, Άνα Ιβάνοβα

Φωτογραφία: Λουίς Αρμάντο Αρτέγκα

Μοντάζ: Φερνάντο Επστάιν

Μουσική:

Χώρα: Παραγουάη, Γερμανία (Εγχρωμη)

Διάρκεια: 97

Πρώτη προβολή: 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις: 30 Βραβεία και 21 Υποψηφιότητες:
Ενδεικτικά: Athens International Film Festival 2018, Χρυσή Αθηνά Καλύτερης Ταινίας
Berlin International Film Festival 2018: 3 Βραβεία, Βραβείο FIPRESCI, Αργυρή Άρκτο Καλύτερη Ηθοποιός Και Καλύτερος Σκηνοθέτης.
Cartagena Film Festival 2018 2 Βραβεία, FIPRESCI και Σκηνοθεσίας
El Gouna International Film Festival 2018, Βραβείο Χάλκινο Άστρο στη σκηνοθεσία
Gramado Film Festival 2018, 6 Βραβεία, Κοινού, Καλύτερης ταινίας, Σκηνοθεσίας, Ηθοποιοί (Ana Brun, Margarita Iruñ, Ana Ivanova), Σεναρίου και Βραβείο Κριτών.
Jeonju Film Festival 2018 Μέγα Βραβείο Σκηνοθεσίας στο Διεθνές Διαγωνιστικό
LesGaiCineMad, Madrid International LGBT Film Festival 2018, Βραβείο Καλύτερης Ταινίας
Lima Latin American Film Festival 2018, 4 Βραβεία, στον Marcelo Martinessi και στην Ana Brun.
Molodist International Film Festival 2018, Καλύτερη LGBTQ ταινία
Mumbai Film Festival 2018 Αργυρό Βραβείο στο διεθνές

διαγωνιστικό

Premios Fénix (Fenix Film Awards) 2018 Βραβείο σκηνοθεσίας

San Sebastián International Film Festival 2018 Βραβείο Sebastiane, Καλύτερη Λατινοαμερικανική Ταινία

Santiago International Film Festival - SANFIC 2018, Βραβείο Καλύτερης Σκηνοθεσίας

Seattle International Film Festival 2018, Μέγα Βραβείο της Επιτροπής

Transilvania International Film Festival 2018, Βραβείο Καλύτερης ταινίας

Viña del Mar Film Festival 2018, Βραβείο Καλύτερης ταινίας

World Cinema Amsterdam 2018, Βραβείο World Cinema Amsterdam Jury, Καλύτερης ταινίας;

Η Τσέλα και η Τσικίτα, δύο γυναίκες που προέρχονται από ευκατάστατες οικογένειες της Παραγουάης, συμβιώνουν για δεκαετίες. Τα χρέη τους αναγκάζουν να πουλήσουν κάποια από τα αντικείμενα που έχουν κληρονομήσει, αλλά η τράπεζα τις κατηγορεί για απάτη, στέλνοντας την Τσικίτα στη φυλακή.

Αργών ρυθμών και ήπιων τόνων χρονικό προσωπικής απελευθέρωσης, το οποίο συνδυάζεται με μια τρυφερή ματιά πάνω στο τέλος μιας εποχής.

Ποιος θα περίμενε τέτοια συναισθηματική νοημοσύνη και κατανόηση της γυναικείας ωριμότητας ή μοναξιάς, από έναν νεαρό άνδρα σκηνοθέτη στο ντεμπούτο του.

Υπόδειγμα σεναριακής ανάπτυξης, η οποία υποστηρίζεται από μια ευφυώς προσαρμοσμένη στο ύφος της σκηνοθεσία, η ιστορία των «Κληρονόμων» χτίζει αργά

και μεθοδικά το γοητευτικό δράμα της. Με τα όσα μας αποκαλύπτει στην αρχή, μάλιστα, οι σκέψεις μας οδηγούνται προς την κατεύθυνση μιας κοινωνικής καταγγελίας, η οποία βρίσκεται φυσικά εκεί, δεν θα έρθει όμως ποτέ στο προσκήνιο: η Τσέλα και η Τσικίτα, δύο γυναίκες ευκατάστατων οικογενειών της Ασουνσιόν στην Παραγουάη, ζουν μαζί για πάνω από 30 χρόνια. Το τελευταίο διάστημα όμως η οικονομική τους κατάσταση έχει χειροτερέψει και αρχίζουν να πουλάνε ό,τι έχουν κληρονομήσει, από σερβίτσια μέχρι και μια ολόκληρη τραπέζα. Αυτό δεν εμποδίζει την τράπεζα να τις κατηγορήσει για απάτη λόγω των χρεών και να στείλει την Τσικίτα στη φυλακή (μία συνηθισμένη πρακτική που έχει οδηγήσει πολλούς Παραγουανούς πίσω από τα σίδερα).

Όταν η φοβισμένη και ανασφαλής Τσέλα μένει μόνη, απελπίζεται, αλλά λίγο από ανάγκη, λίγο για παρέα, καταλήγει να κάνει την οδηγό για μια παρέα ηλικιωμένων και πλούσιων κυριών. Αρχίζει σταδιακά να δραστηριοποιείται και όταν γνωρίζει την Άντζι, μια δυναμική και αρκετά νεότερή της γυναίκα, η καθημερινότητά της αποκτά ενδιαφέρον.

Ταυτόχρονα το σκηνοθετικό ντεμπούτο του Μαρσέλο Μαρτινέσι ανεβάζει επίσης ταχύτητα, φέρνοντας σε πρώτο πλάνο και το δραματικό ζητούμενό του. Την προσωπική αφύπνιση μιας γυναίκας που προσπαθεί να απελευθερωθεί από τις συμβάσεις μιας ζωής, διακριτικά αλλά έντεχνα υπογραμμισμένες σε ό,τι έχει προηγηθεί. Όλοι οι διάλογοι, όλα τα σιωπηλά πλάνα «αναμονής», όλες οι διαδρομές και όλες οι συναναστροφές της Τσέλα περιγράφουν έναν κόσμο κομφορμιστικών συμπεριφορών, προσωπικής απομόνωσης, οικονομικής απληστίας και ταξικών διαφορών, ο οποίος έχει κληρονομηθεί, χωρίς δυνατότητα αποποίησης, στην ευθραυστή θύρα.

Η περίτεχνη σεναριακή και σκηνοθετική δουλειά του Μαρτινέσι όμως δεν ολοκληρώνεται στην ψυχολογική, πολιτικοκοινωνικά εξαρτώμενη περιγραφή μιας αλλοτριωμένης πραγματικότητας. Αντιμέτωπη με έναν καινούργιο τρόπο ζωής, η Τσέλα έρχεται αντιμέτωπη με τη σεξουαλικότητα της, το (συνολικό) παρελθόν και όλες τις έμψυχες και άψυχες εξαρτήσεις της. Είναι το βήμα μπροστά που ετοιμάζεται να κάνει, με τρόπο, μια γυναίκα αλλά και **μια χώρα μπροστά στο τέλος μιας ολόκληρης εποχής (η κληρονομιά που ξεπουλιέται).**

Έτσι οι εικόνες των «Κληρονόμων» λειτουργούν αλληγορικά και την ίδια στιγμή κυριολεκτικά και άμεσα, συνθέτοντας μια χαμηλότονη, οξεία στη σάτιρά της και μελαγχολική στην ψυχή της προσωπική οδύσσεια με διαχρονική κινηματογραφική αξία, η οποία απέσπασε τα βραβεία κριτικών και γυναικείας ερμηνείας (για την εκπληκτική πρωτοεμφανιζόμενη Άννα Μπρουν) στο Φεστιβάλ Βερολίνου αλλά και τη Χρυσή Αθηνά στις δικές μας Νύχτες Πρεμιέρας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Το εσωτερικό ενός όμορφου, ψηλοτάβανου, αριστοκρατικού σπιτιού, απλά φωτισμένου από τα μισάνοιχτα παντζούρια. Ένα μάτι κρυφοκοιτάζει από τη σχισμή της πόρτας, στο σαλόνι, όπου ασμένια μαχαιροπίρουνες και κρυστάλλινα ποτήρια είναι αραδιασμένα στο τραπέζι της τραπέζαριας και στον μπουφέ. Όσο η Τσέλα παρατηρεί το βίος της να πωλείται σε αδιάκριτους αγοραστές, προστατευμένη πίσω από την πόρτα, η σύντροφός της, η Τσικίτα, πιο γήινη, πιο δυναμική, κρατά τον έλεγχο της κατάστασης, της επιβίωσης.

Λίγες ταινίες έχουν ασχοληθεί μ' αυτό το γυναικείο σύμπαν (οι άνδρες απουσιάζουν σχεδόν ολοκληρωτικά απ' αυτό εδώ το φιλμ): των γυναικών γύρω στα εξήντα,

χωρίς παιδιά να τις φροντίζουν, χωρίς την οικονομική ασφάλεια με την οποία μεγάλωσαν, εξαιτίας κρίσης και χρεών, που προσπαθούν να διατηρήσουν όχι μόνο τα καθημερινά τους έξοδα, αλλά και την αξιοπρέπειά τους. Στο κινηματογραφικό του ντεμπούτο, ο Μαρσέλο Μαρτινέσι από την Παραγουάη, επιδεικνύει μια απρόσμενη διορατικότητα, μια ελεύθερη πρόσβαση στη γυναικεία ιδιοσυγκρασία, με τη συναισθηματική νοημοσύνη που καταρρίπτει τα στεγανά φύλου και ηλικίας. Και γεμίζει βραβεία: στην Berlinale Άρκτος Καλύτερης Γυναικείας Ερμηνείας, Άρκτος Κινηματογραφικής Πρωτοπορίας, Βραβείο FIPRESCI, στις Νύχτες Πρεμιέρας Χρυσή Αθηνά Καλύτερης Ταινίας, πρόταση της Παραγωγής για το Όσκαρ Ξενόγλωσσας Ταινίας.

Οι δικές του ηρωίδες είναι οι αντι-κληρονόμοι. Μέλη της μεγαλοαστικής τάξης της Παραγουάης - η Τσέλα κυρίως, γιατί η καπάτσα Τσικίτα έχει λαϊκότερες καταβολές - αντί για εξασφαλισμένες κι επιθυμητές, βρίσκονται μπροστά στο χάσμα, όπου τίποτε απ' ό,τι θεωρούσαν δεδομένο δεν ισχύει και κανείς δεν τις θέλει στ' αλήθεια. Καθώς τα χρέη τους αυξάνονται κι από το κράτος εκλαμβάνονται ως κακούργημα, η Τσικίτα πρόκειται να μπει για αόριστο διάστημα στη φυλακή, φροντίζοντας να τακτοποιήσει την Τσέλα με τ' απαραίτητα: μια καινούρια εσωτερική υπηρέτρια, τον απογευματινό της δίσκο αυστηρά δομημένο, με αναψυκτικό με πάγο, νερό χωρίς πάγο, ένα μπουκάλι αλκοόλ, τα χάρπια της. Μια επίφαση κανονικότητας και ελέγχου, όταν όλα έχουν ήδη καταστραφεί.

Ο Μαρτινέσι κινηματογραφεί την ταινία του με ευαισθησία κι εσωστρέφεια: κανένα γενικό πλάνο, μόνο περιορισμένες ματιές στο σύμπαν των γυναικών και πολλά κοντινά: στα ζωισμένα σώματα, τα περιποιημένα ρούχα, τα μεταξωτά μαντήλια στο λαιμό, τα γεμάτα συστολή και απορία μάτια της Τσέλα. Όλα λουσμένα σ' ένα αγνό, σκονισμένο καλοκαιρινό φως, χωρίς ζωντάνια, αλλά γεμάτο αναμνήσεις.

Από τη φορτική γειτόνισσα, την υπερήλικη, απολαυστική Πιτούκα που κάθε μέρα φορά τα μπίζου της και πηγαίνει να βρει τις φίλες της για χαρτάκι - δίνοντας απρόσμενα στην Τσέλα μια διέξοδο ανεξαρτησίας, μια και ξεκινά να δουλεύει ως σοφέρ της - ως τη νεότερη Άντζι, σαρκική, σύμβολο της επιθυμίας αλλά και μιας ταπεινότερης αυτοδιάθεσης, **το σύμπαν των «Κληρονόμων» είναι στελεχωμένο από γυναίκες στα πρόθυρα ελεύθερης πτώσης.** Αν ο Μαρτινέσι επιλέγει ένα λεσβιακό ζευγάρι για ν' αφηγηθεί την ιστορία του, αυτό είναι για να στοχεύσει στη μοναξιά της τρίτης ηλικίας τους, φιλτράροντάς τη μέσα από την ταξική ανισότητα μιας κοινωνίας που αλλάζει πρόσωπο. Αν η Τσικίτα μπαίνει στην πολύβουη, γυναικεία φυλακή για χρέη, η Τσέλα παίρνει, σιωπηλά, το τιμόνι της δικής της ζωής, μιας άλλης φυλακής δεκαετιών, γενεών, κοινωνικών επιταγών και κρυστάλλινων ποτηριών.

Μπορεί η ταινία κατά στιγμές, στο κέντρο της, να μοιάζει ελαφρά παρατεταμένη, μπορεί η πρωτοεμφανιζόμενη Άννα Μπρουν ως Τσέλα να δείχνει κατά στιγμές μια μονοδιάστατη απορία στο βλέμμα της, αυτά ωστόσο είναι ελάχιστες αδυναμίες, σε μια πρώτη **ταινία φτιαγμένη με ψυχή, οξυδέρκεια, αγάπη και θάρρος,** με μια νέα ματιά στο παλιό, μια δροσερή τόλμη προς το παρωχημένο, μια αίσθηση ελευθερίας εκεί όπου την περιμένεις λιγότερο: στη φυλακή των παραδόσεων και της ρουτίνας. Μια ταινία που **σπάει τις συμβάσεις, χωρίς θόρυβο.**

ΛΗΔΑ ΓΑΛΛΑΝΟΥ

MARCELO MARTINESSI

Σκηνοθέτης και Σεναριογράφος, γεννήθηκε το 1973 στο Asunción, Paraguay.

Φιλμογραφία: Οι κληρονόμοι (2018), The Lost Voice (2016), Calle ultima (2010) και Karai norte (2009).